

2.2. Lov om forældremyndighed og samvær 1996

1. januar 1996 blev myndighedsloven ophævet, og i stedet trådte lov om forældremyndighed og samvær i kraft. Forarbejderne til den nugældende lov præsenterer to (potentielt) modstridende hensyn: hensynet til barnets bedste over for hensynet til samværsforældrens rettigheder. Det er hensynet til barnets bedste, der skal være det overordnede hensyn, men det sløres af udsagn om rettigheder for samværsforælderen.

2.3. Statsamtsjurister kritiserer lov og praksis

Statsamtsjurister har gjort opmærksom på, at det i praksis ofte er forældrenes rettigheder, der er i centrum i samværssager, for eksempel i Ugeskrift for Retsvæsen i 1997 (U 1997 B. 408), hvor kontorchef i Statsamtet Vejle Anders Bille skrev: »Lige fra samværsretten lovteknisk blev indført i 1922, har det været præciseret, at det er en *ret* for forældrene, men at den skal fastsættes efter, hvad der skønnes bedst for barnet (barnets tarv). Dette er i samme bestemmelse to hensyn, som ikke altid harmonerer. Tendensen de seneste år har været, at retten for forældrene kraftigt overskygger hensynet til børnene ... Nu antages det at være altafgørende, at barnet bevarer forbindelsen med begge biologiske forældre, næsten uanset hvad.« Denne opfattelse er senere støttet af kontorchef i Statsamtet Nordjylland (for eksempel i rapport fra konference afholdt af Børns Vilkår på Christiansborg den 7. april 2000 side 45 og i tv-udsendelsen »For fars skyld« sendt på DR 1 den 21. marts 2001).

I Nyhedsbrev nr. 13, februar 2001, fra Civilretsdirektoratet skriver to fuldmægtige ansat ved Statsamtet København, at problemet med de »tunge sager« trænger sig mere og mere på, blandt andet på grund af »den ændrede lovgivning og især praksis på området, hvor samvær i dag stort set altid skal fastsættes, og hvor der i dag er meget ringe mulighed for at afslå samvær« (side 49).

Kontorchef Jesper Thumand fra Statsamtet Århus udtalte i Politiken den 21. maj 2000, at »der skal ualmindelig meget til, at vi nægter samvær, og det skal komme langt ud, før man skrider ind. Der er ingen tvivl om, at nogle børn ikke har det godt med det. Men det skal åbenbart ses som en langsigtet proces. At det er godt at bevare forbindelsen med begge forældre, frem for hvad der er godt for børnene her og nu.«

2.4. Kritik fra ngo'er

Lovgivningen har mødt kritik fra en lang række af organisationer, heriblandt Børns Vilkår, Red Barnet og Landsforeningen Børn og Samvær. Organisatio-

nerne peger på, at det ikke er det, der er barnets bedste, der altid er i centrum af samværssagerne.

2.5. FN's Børnerettighedskomite

FN's Børnerettighedskomite har på baggrund af Danmarks anden periodiske rapport vedrørende opfyldelsen af FN's konvention om barnets rettigheder i juni 2001 udtalt sin bekymring over, at forældrenes rettigheder ofte bliver tillagt større betydning end hensynet til barnets bedste (konventionens artikel 3). Se endvidere de almindelige bemærkninger punkt 7.2.

2.6. Undersøgelse af samværsreglerne

Efter udsendelsen »For fars skyld« sendt på DR 1 den 21. marts 2001 kaldte forslagsstillerne den daværende justitsminister i samråd om statsamtens og Civilretsdirektoratets praksis i konfliktfyldte samværssager, herunder om denne praksis er i overensstemmelse med børnekonventionen og intentionerne i lov om forældremyndighed og samvær. Under samrådet afviste justitsministeren, at der ikke skulle være overensstemmelse mellem samværspraksis og lovens og børnekonventionens intentioner. Dog indvilligede ministeren i at tage initiativ til en uvildig undersøgelse af samværspraksis.

Den ene del af undersøgelsen belyser regler og praksis på samværsområdet og vil være færdig omkring årsskiftet 2003/04. Undersøgelsens anden del belyser de konsekvenser, som samværet har for de berørte børn. Denne del af undersøgelsen vil først kunne afsluttes i begyndelsen af 2004. Forslagsstillerne mener derfor, at det allerede nu er nødvendigt at tage tvivlen og usikkerheden i statsamtene alvorligt ved, at Folketinget præciserer intentionerne bag samværsreglerne.

3. Hensynet til samværsforælderen i samværslovgivningen

3.1. Forældres ret til samvær

I lov om forældremyndighed og samvær § 16 står der, at »barnets forbindelse med begge forældre søges bevaret ved, at den, der ikke har barnet boende, har ret til samvær«. Afgørelser om samværsret kan tvangsfuldbyrdes af fogedretten, jf. retsplejeloven § 536.

3.2. Samvær uanset hidtidig forbindelse

Den væsentligste ændring i lovgivningen vedrørende samvær var, at der i videre omfang end hidtil skulle lægges vægt på barnets kontakt med den forælder, barnet ikke bor sammen med, selv om forældrene ikke tidligere havde levet sammen eller kun i kortere tid (lovforslagets bemærkninger side 13, højre spalte, lidt